

Martin Bohata:
Práce s dětmi a mládeží
je dynamická
► **strana 2**

Senior Expres
bude efektivnější
► **strana 3**

Cena Thálie
pro Kristýnu Frankovou
a Jana Ježka
► **strana 6**

PF 2026

Milé Plzeňanky,
milí Plzeňané.

Věříme, že končící rok
2025 byl pro Vás úspěšný
a nabídl Vám mnoho
zajímavých i šťastných
událostí. Užijte si proto
advent – dobu očekávání.

Přejeme Vám příjemné
prožití vánočních svátků,
a ať Vám rok 2026
přinese to, co si přejete
– především pevné zdraví
a také štěstí.

Vaše

Město Plzeň

Profesor Ferda: Radiologie je bijící srdce

Za mimořádný přínos v oblasti moderní medicíny, vědy a vzdělávání v Plzni, který dalece přesahuje regionální rámec, získal prof. MUDr. Jiří Ferda, Ph.D., Cenu města Plzně. Je přednostou Kliniky zobrazovacích metod ve Fakultní nemocnici (FN) Plzeň a proděkanem Lékařské fakulty univerzity Karlovy (LFUK) v Plzni. Jeho práce zachraňuje lidské životy a posouvá hranice poznání. Jiří Ferda patří mezi přední české i světové radiology. Podílel se na vývoji nových vyšetřovacích metod a na jejich implementaci do lékařské praxe. Klinika zobrazovacích metod FN Plzeň, kterou budoval a vede, patří k předním evropským i světovým pracovištím v tomto oboru medicíny.

Když jste se rozhodl, čím chcete být, byla medicína vaše jasná volba? Neprémýšlel jste třeba o studiu matematiky či fyziky nebo chemie, protože i k těmto vědám má lékařský obor, jemuž se věnujete, blízko.

Na plzeňském gymnáziu, tehdy na náměstí Odborářů, dnes Mikulášském, jsem studoval matematicko-fyzikální větev, takže hlubší vzdělání v těchto předmětech jsem získal. Medicína však byla jasná od začátku středního školního studia. Bavily mě přírodní vědy, zejména biologie, a myslím si, že medicína

Profesor Jiří Ferda převzal cenu města Plzně. Foto: Roman Muchka

je taková komplexní aplikace biologie. A ano, v tom, co jako lékař dělám, je i hodně fyziky či chemie.

A proč jste se rozhodl právě pro zobrazovací metody?

Po maturitě, před nástupem na medicínu, jsem pracoval na ortopedické klinice jako sanitář, pak jako ošetřovatel i zdravotní sestra. Měl jsem tak šanci poznat medicínu od základních věcí. A právě na ortopedii jsou zobrazovací

metody důležité a zobrazování kostí se mi líbilo. Avšak jeden z hlavních důvodů, proč jsem si tento obor zvolil, byla moje maminka. Vystudovala ekonomii a s ní také matematické metody i kybernetiku. Pracovala v plzeňské fakultní nemocnici a zasloužila se o to, že v roce 1985 v ní byly instalovány první CT přístroje. Poradila mi, že bych se měl věnovat nějakému technickému medicínskému oboru, že tato oblast bude mít velký rozkvět.

Takže za všechno může maminka?

Maminky mají vždycky pravdu a pro mě to byl důležitý podnět. Můj otec i další mi říkali, že jsem celá matka. Byla velice akční, měla mimořádnou energii a rozhled, takže doufám, že jsem po ní tyto dobré vlastnosti zdědil, ale samozřejmě, že asi mám i nějaké ty horší...

Když se mluví o vašem lékařském oboru, používá se někdy jen slovo radiologie...

Radiologie je vědní lékařský obor, který se zabývá obecně zářením. Pak se připojila i další disciplína – nukleární medicína. Ta se zabývá aplikací radioaktivních látek v medicíně, ať už k diagnostice, nebo k léčbě. Takže dnes v našem oboru, pro nějž používáme spíše výraz zobrazovací metody, využíváme záření nebo nějaké jiné vlnění k zobrazování a pod kontrolou zobrazování také děláme některé intervenční výkony.

*Pokračování rozhovoru na str. 5
Více o městských oceněních na str. 4*

Vánoční strom je ze Stoda

Plzeňským vánočním stromem je letos smrk ztepilý z předzahrádky rodinného domu ve Stodě. 14 metrů vysoký jehličnan byl slavnostně rozsvícen o první adventní neděli, tedy 30. listopadu. Strom starý 37 let darovali Plzni manželé Jungbauerovi.

„Z letošních jedenácti nabídek na vánoční strom do finálního výběru postoupil jen jeden. Ty zbývající buď nesplňovaly dané požadavky na velikost, pravidelnost a tvar koruny, nebo rostly na místě, kam se nemůže dostat potřebná technika,“ přiblížil **Aleš Rusňák** z oddělení městských lesů Správy veřejného statku města Plzně, který na výběr dohlíží. Vánoční strom se vždy kácí takzvaně v závěsu. Nejprve je třeba jej uvázat lanem na závěs jeřábu, který jej po zkrácení na požadovanou délku 13 až 14 metrů a po úpravě kmene na předepsaný průměr opatrně usadí na přistavený podvalník. Celá souprava tahače s podvalníkem přitom měří až 25 metrů. Strom přijíždí do města jako nadměrný náklad v doprovodu pomocného vozidla až v nočních hodinách. Výzdoba je letos podobná jako v minulých letech, jen s drobnou obměnou motivu.

Od roku 1992 si město vede o vánočních stromech záznamy, letos stojí na náměstí Republiky již pětadvacátý smrk a konkrétně pak čtrnáctý smrk ztepilý.

Strom, který už svítí na náměstí Republiky, byl do Plzně dovezen ze Stoda.

Foto: Radka Žáková

Martin Bohata: Práce s dětmi a mládeží je dynamická

Ředitel plzeňského Salesiánského střediska mládeže získal Zlatého Anděla

Zlatým Andělem 2025 je Martin Bohata, ředitel plzeňského Salesiánského střediska mládeže. Město Plzeň tak ocenilo jeho dlouholeté a obětavé vedení organizace, která v Plzni už více než 35 let pomáhá dětem, mládeži a rodinám v náročných životních situacích. Ocenění mu bylo uděleno na slavnostním galavečeru Anděl, který pořádá Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně ve spolupráci s kanceláří primátora.

Měl jste ze Zlatého Anděla 2025 radost?

Na prvním místě stále cítím především ohromné překvapení, protože jsem takové ocenění od kolegů z Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně, kteří laureáty nominují, ani v nejmenším neočekával. Symbolické ocenění Zlatého Anděla mám spojené s výraznými osobnostmi, které ho dostaly v minulých letech, ať se jedná o Karla Ženíška (který pracuje v našem středisku přes 30 let), bývalého ředitele Městské charity Plzeň Pavla Janouškovce, ředitele Diecézní charity Plzeň Jiřího Lodra, ředitelku Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM Vlastu Faiferlíkovou, ředitelku Diakonie Západ Lucii Petříčkovou a celou řadu dalších. Nikdy mě proto nenapadlo, že mohu být přímo já tímto laureátem v takové silné společnosti. Ale o to větší radost to samozřejmě potom působí. Ocenění totiž chápu především jako pochvalu za společnou práci všech interních pracovníků i externích spolupracovníků, kteří se věnují dětem a mladým v našem středisku.

Co je podle vás hlavní „devízou“ Salesiánského střediska Plzeň?

Za hlavní devízu považuji propojení zájmového vzdělávání (pedagogiky volného času) a sociálních služeb. Naši primární cílovou skupinou jsou sociálně slabší děti, mládež nebo celé rodiny a díky tomuto propojení, které v naší republice

Martin Bohata získal Zlatého Anděla 2025 za dlouholeté a obětavé vedení plzeňského Salesiánského střediska mládeže – Domu dětí.
Foto: Ondřej Totzauer

není úplně běžné, jim můžeme nabízet komplexní pomoc, doprovázení, trávení volného času, terapie, poradenství přesně podle jejich potřeb. To vše na jednom místě. Důležitou roli určitě má také salesiánská pedagogika, která je založena na vstřícném rodinném prostředí, optimismu, přijetí, dobrých vztazích mezi všemi příchozími i zaměstnanci. Ze zpětných vazeb našich účastníků a klientů víme, že tenhle „genius loci“ funguje skvěle.

Co všechno tedy u vás děti i jejich rodiče najdou?

Středisko nabízí pravidelné i nepravidelné volnočasové aktivity (zájmové kroužky, volnočasový klub, akce a tábory), má registrované sociální služby (nízkoprahový klub pro mládež a sociálně aktivizační služby pro rodiny) a doprovází pěstounské rodiny. V našich službách se může týdně objevit až 500 dětí, mladých nebo dospělých. Všechny služby zajišťuje

dvacet interních zaměstnanců a také zhruba 100 externích spolupracovníků a dobrovolníků. Právě díky zapálení jak zaměstnanců, kteří do své práce dávají srdce, tak externích spolupracovníků, kteří přinášejí úžasnou energii a zájem o děti a mládež, může středisko mít velmi širokou nabídku služeb v tak přívětivé atmosféře.

Jak dlouho ve středisku pracujete vy?

Už 15 let a nikdy jsem nepracoval nikde jinde, středisko bylo moje první

zaměstnání po vysoké škole. Nastupoval jsem jako pedagog volného času do volnočasového klubu, po dvou letech jsem se stal vedoucím tohoto klubu a po dalších dvou letech úplně náhodou ředitelem střediska. Tuto funkci vykonávám letos už přesně deset let, od listopadu 2015, a mám pocit, že ani jeden rok nebyl stejný – to je dynamika, kterou přináší práce s dětmi a mládeží. Pořád přichází něco nového a je potřeba na to reagovat. U mě v kanceláři jsou to samozřejmě především změny v dotacích, zákonných podmínkách, personálních obměnách, změny pozic, strategií, řešení komplikací nebo podpora nových nápadů apod. Stále je třeba vymýšlet nové postupy a realizovat změny a tato kreativita mě velmi naplňuje. Aktuálně se bohužel potýkáme se snižováním dotací z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a tudíž je naším primárním cílem dosažení ekonomické stability tak, aby naše služby nebyly ohroženy a mohly probíhat i nadále.

Máte o adventu a vánočních svátcích nějaký speciální program?

Některé akce proběhly, např. Adventní tvoření (28. a 29. listopadu), což je milá akce, na které se potkají téměř všechny skupiny lidí, kteří jsou nějak se střediskem spojeni, tedy zaměstnanci, spolupracovníci, pěstounské rodiny, rodiče dětí z kroužků, lidé z místní farnosti... Konalo se už také Putování za Mikulášem, což je cesta, která děti zavede až do kostela sv. Jiří s úžasnou atmosférou. Na 15. prosince máme naplánován v kostele sv. Martina a Prokopa v Lobzích komorní vánoční koncert dětí z kroužků a vánoční představení dětí z volnočasového klubu. Po novém roce můžeme potom všechny pozvat na náš Salesiánský ples, který pořádáme 24. ledna v KD Šeříkova.

Ideální je sledovat naše sociální síť facebook a instagram a také náš web www.sdbplzen.cz/stredisko-mladeze.

Město otevřelo kompostárnu

Plzeň spustila provoz městské kompostárny v Jateční ulici vedle areálu Čistírný odpadních vod. Stavbu zařízení, které vyprodukuje ročně tisíce tun kvalitního kompostu, financovala společnost Čistá Plzeň a bude rovněž zajišťovat jeho chod. Cílem projektu je likvidace bioodpadu a také produkce kvalitního substrátu se širokou možností využití.

Plocha areálu, včetně místa pro uskladnění technologických materiálů nutných pro výrobu kvalitního kompostu, je 11 tisíc me-

trů čtverečních a je připravena k možnému rozšíření. Součástí je i střešní na hrubé předčištění a přeložení skla s kapacitou 2 500 tun.

Městská kompostárna bude první rok ve zkušebním provozu a pojme 2 500 tun bioodpadu, což odpovídá produkci čistého nekontaminovaného bioodpadu vyprodukovaného občany v rámci městského systému velkoobjemových kontejnerů a prostřednictvím sběrných dvorů. Během zkušebního provozu bude zajištěn atest pro výstupní materiál a zároveň budou

nastaveny optimální technologie. V návaznosti na to pak bude možné navýšení kapacity na cca 8 000 tun ročně. Tento krok ovšem bude vyžadovat zjišťovací řízení EIA, tedy proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí.

„Zařízení bude zpracovávat bioodpad svezlý z území města Plzně, a to prostřednictvím sběrných dvorů, kde ho obyvatelé Plzně již odkládají, dále také prostřednictvím velkokapacitních kontejnerů, které jsou sezonně přistavovány na desítkách míst v okrajových částech Plzně, kde jsou zahrádkářské kolonie a občané mají kolem svých nemovitostí i vlastní trávníky a zahrady,“ řekl ředitel Čisté Plzně Otakar Horák.

Technický náměstek Čisté Plzně Jan Šneberk doplnil, že odpad z hnědých popelnic na zbytky z kuchyně o objemu 240 litrů, které jsou rozmístěny v ulicích, se v kompostárně kvůli velmi špatné jakosti odpovídající svým charakterem spíše směsnému komunálnímu odpadu zpracovávat nebude. „Cílem je produkovat kvalitní substrát s širokou možností využití. Kompostovací proces vždy závisí na teple, vlhkosti a zvolené technologii. V případě plzeňské kompostárny by měl trvat optimálně třináct týdnů,“ vysvětlil.

Vysoutěžená cena za výstavbu je téměř 25 milionů korun bez DPH, z toho 25procentní podporu obdrží Čistá Plzeň ze Státního fondu životního prostředí.

Na podzim byla uvedena do zkušebního provozu městská kompostárna v Jateční ulici.
Foto: Martin Pecuch

Návrh Změny č. 4 Územního plánu je v interaktivní mapě

Město Plzeň zpřístupnilo návrh Změny č. 4 Územního plánu Plzeň prostřednictvím nové interaktivní mapy. Ta občanům umožňuje nahlížet do územního plánu bez složitého listování dokumentací a mohou tak snadno zjistit, jak lze využít konkrétní pozemek nebo co může vzniknout v okolí jejich bydliště. Změna č. 4 zahrnuje 191 konkrétních návrhů, přičemž většina z nich vyplynula z nové legislativy, která vyžaduje úpravu platného územního plánu do standardizované podoby. Celý proces zpracování i projednání proběhl v souladu se stavebním zákonem.

Interaktivní mapa přehledně zobrazuje tzv. „funkční plochy“. To jsou území určená pro konkrétní způsob využití, od ploch pro bydlení, výrobu či obchod až po zóny občanské vybavenosti, kam patří školy, školky, zdravotnická zařízení, sportoviště nebo kulturní objekty. Součástí mapy jsou také významná veřejná prostranství, plochy zeleně, parky, lesy, krajinná zeleň či plochy zemědělské. Mapa taktéž vymezuje dopravní a technickou infrastrukturu. Novinkou je výkres urbanistické struktury zástavby, který ukazuje, jaký typ domů lze v jednotlivých částech města stavět. Nový přístup má zpřehlednit územní plánování a přiblížit rozvoj města široké veřejnosti.

Návrh Změny č. 4 ÚPP je možné si prohlédnout na agp.plzen.eu/app/UPP, kde je možné v současné chvíli i zapnout srovnání s dosud platným Územním plánem Plzeň.

Bude prodej ryb i stromků

Tradiční prodej vánočních stromků z městských lesů v areálu sádek u rybníka Košináře v čase od 10 do 17 hodin začal 6. prosince, trvá do 12. prosince nebo do vyprodání zásob. V prodeji jsou smrky a borovice. Cena v kategorii standard je 300, v kategorii výběr 400 korun. Na stejném místě začne 18. prosince prodej ryb. Potrvá do 23. prosince nebo do vyprodání zásob, a to od 10 do 17 hodin, 23. prosince jen od 9 do 12 hodin. „V prodeji budou ryby, které jsme v sobotu 29. listopadu vylovili z městského Třemošenského rybníka,“ uvedl vedoucí oddělení vodního hospodářství Správy veřejného statku města Plzně Martin Gregar. Kapr a amur stojí 120 korun za kilogram, lín 150, štika a sumec 280, za kompletní kucháň ryby bude účtováno 80 korun, za částečné 50 korun. V době prodeje stromků a ryb bude umožněn výjezd aut do areálu.

Senior Expres bude efektivnější

Vedoucí odboru sociálních služeb Lukáš Mařan představuje, jak bude s novým provozovatelem fungovat služba určená seniorům a lidem s postižením

Od ledna 2026 bude mít Senior Expres nového provozovatele. Převahu seniorů starších 70 let a osob s postižením bude zajišťovat firma EcoCity TAXI, s. r. o. Služba pro obyvatele Plzně má být od nového roku efektivnější a dostupnější. Na vše, co se změnou souvisí, jsme se zeptali vedoucího Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně Lukáše Mařana.

Službu Senior Expres dosud zajišťovaly Plzeňské městské dopravní podniky. Na základě výběrového řízení, které město letos na jaře vypsal, ji od 1. ledna 2026 bude provozovat společnost EcoCity TAXI. Proč město tuto zavedenou službu mění?

Cílem změny bylo službu zefektivnit, tedy odbavit více pasažérů než dosud při srovnatelných nákladech. O službu je totiž mezi seniory a osobami s postižením velký zájem. Loni Senior Expres přepravil 20 925 klientů a celkově najel 191 600 kilometrů. Nově předpokládáme, že jich může být až dvojnásobek.

Dosud bylo možné jízdu objednat jen po telefonu. S novým provozovatelem to bude možné i jinak. Jak?

Možnost objednání po telefonu zůstává, ovšem prodlužuje se doba, kdy je možné si službu objednat. Doposud to bylo pouze v pracovní den mezi 6. a 11. hodinou, od nového roku to bude možné též v pracovních dnech, ale mezi 7. a 15. hodinou. Další změnou k lepšímu pak bude možnost objednat si jízdu až 21 dnů dopředu. Navíc i v případě, že si klient jízdu objedná čtyři dny před jízdou či později, má stále šanci jízdu realizovat. Nicméně v případě naplněné kapacity mu může být nabídnuta spolujízda či jiný čas. Jízdu bude za těchto podmínek možné objednat i v daný den. Jízdy od 1. ledna

Bohumila Šmolíková a vedoucí Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně Lukáš Mařan představují vozidlo inovované služby Senior Expres.

Foto: Martin Pecuch

2026 je možné objednat již od 11. prosince 2025. Od 1. ledna 2026 si nově klienti budou moci Senior Expres objednat také prostřednictvím aplikace v telefonu.

Od nového roku je upravena i nástupní sazba. Mění se?

Ne, nástupní sazba zůstává na 50 korunách jako dosud pro jízdu s možností spolujízdy více klientů na trase. Přitom ale musí mít každý klient k dispozici sedadlo s vlastními dveřmi. Pokud bude chtít

klient jet ve vozidle sám jen s řidičem, tedy si objedná výlučně samostatnou jízdu, bude nástupní sazba 100 korun. Stejně tarify platí i pro asistenčního / vodícího psa. Dítě ve věku od 6 do 18 let se ZTP a ZTP/P potom platí 30 korun. Tyto ceny jsou za jízdu na území města Plzně a klient nic nedoplácí. Mimo katastr Plzně je možné jet pouze na adresy vybraných sociálních zařízení, které jsou v obcích Zbůch, Třemošná a Vejprnice. V tomto případě hradí

klient za příslušný počet tarifních kilometrů dle tabulky a zóny nástupu. Například do Třemošné zaplatí za cestu po Plzni 50 korun a za cestu od hranic města do Třemošné 185,49 Kč za cestu. Celkem tedy 235 korun.

Musejí senioři udělat ještě něco, než si objednají svezení Senior Expresem v novém roce?

Aby si klient mohl jízdy objednávat, musí se registrovat do systému. Registrace je

možná už nyní, a to telefonicky na čísle **731 815 972**, prostřednictvím mobilní aplikace ecocity taxi nebo webových stránek. Veškeré informace klienti najdou na webu www.ecocitytaxi.cz/senior-expres/. Novinkou je také povinnost klientů jízdu zahájit a následně ukončit pomocí Plzeňské karty anebo NFC čipu. O čip je možné požádat při registraci a klient ho zdarma obdrží při první jízdě.

Říkal jste, že město chce službu zefektivnit. Co si od nového provozovatele město slibuje?

Náklady za ujetý kilometr, které město hradí současnému provozovateli, činí 57,50 korun včetně DPH. Novému provozovateli bude město za ujetý kilometr platit 26,50 korun včetně DPH. Manipulační jízdy propláceny nebudou. Počet vozidel Senior Expresu je v režii nového provozovatele. Ve špičce, tedy v pracovních dnech od 7 do 12 hodin, však bude v provozu minimálně sedm aut, stejně jako nyní. Nicméně jich může být i více. Podle nově vybraného provozovatele to mají být nízkoemisní vozidla, tedy ta na zemní plyn či elektromobily. Budou odpovídat potřebám cílové skupiny zákazníků a v provozu budou nejen v pracovní dny, ale i o sobotách, nedělích a svátcích vždy od 6 do 22 hodin. Pokud vozidla nového provozovatele ujedou za rok stejný počet kilometrů jako v posledních letech, město zaplatí provozovateli cca 5,2 milionu korun včetně DPH. Pokud provozovatel službu zefektivní a ujede více kilometrů, bude částka vyšší, což je také základním očekáváním, které město vedlo k výběru nového provozovatele. Hlavní cílem je obsloužit co nejvíce spokojených klientů. V roce 2024 zaplatilo město stávajícímu provozovateli služby 11 milionů korun včetně DPH.

Město Plzeň

Nově

Senior Expres

Služba je určena pro:

- občany starší 70 let s trvalým bydlištěm v Plzni
- pro držitele průkazu ZTP nebo ZTP/P

Cestujte pohodlně a výhodně po celé Plzni!

Již od **11. 12. 2025**

Cena jízdy:

- 50 Kč** – 1 jízda
- 100 Kč** – pokud chcete jet pouze sami

REGISTRUJTE SE

- Otevřete webovou stránku: www.ecocitytaxi.cz.
- Klikněte na **Registrace**.
- Vyplňte jednoduchý formulář.
- Potvrďte registraci pomocí SMS kódu.
- Hotovo, můžete začít objednávat své jízdy!

OBJEDNEJTE JÍZDU

- Po přihlášení klikněte na tlačítko **Nová jízda**.
- Zadejte adresu a čas, kdy chcete jet.
- Vyberte, zda jedete sami nebo chcete spolujízdu.
- Potvrďte objednávku a řidič pro vás přijede.

Nemáte internet?

Volejte **731 815 972**.

Každý všední den od 7.00 do 15.00.

www.ecocitytaxi.cz

ecocity taxi

Plzeň zahájila rekonstrukci domu v Resslově 13

Objekt v Resslově ulici byl od roku 2011 opuštěný a chátral. Město Plzeň investuje do jeho rekonstrukce 116,5 milionu korun bez DPH. V domě vznikne 29 bytů a u něj 8 parkovacích míst. Hotovo má být na jaře roku 2027.

Při rekonstrukci domu v Resslově ulici bude udržen jeho historický ráz. Zachovány tak budou původní římsy, ozdobné prvky i členění oken. Vizualizace je od autora architektonické studie **projectstudio8**.

Nové byty budou určené rodinám či jednotlivcům s dětmi, dále pracovníkům vybraných profesí, tedy zdravotníkům nebo dalším osobám pracujícím v integrovaném záchraném systému. Také se počítá s nájemníky z řad pracujících, kteří nejsou schopni si zajistit finančně náročné nájemné bydlení na aktuálním trhu s byty. Nájemné bude stanoveno ve stejné výši jako u ostatních rekonstruovaných bytových domů města Plzně, tj. aktuálně 150 korun za metr čtvereční podlahové plochy bytu za jeden kalendářní měsíc. Součástí prací je také kompletní výměna inženýrských sítí, stropních konstrukcí i krovu, nově bude objekt napojen na centrální zásobování, nutné tedy je vybudovat výměník a trafostanice. V rámci rekonstrukce se odstraní dvě přístavby ve dvoře. Místo nich budou umístěna některá sociální zařízení. Vzniknou také nové balkonové konstrukce. Projekt počítá také s retenční nádrží o objemu 20 kubiků pro zadržování dešťové vody.

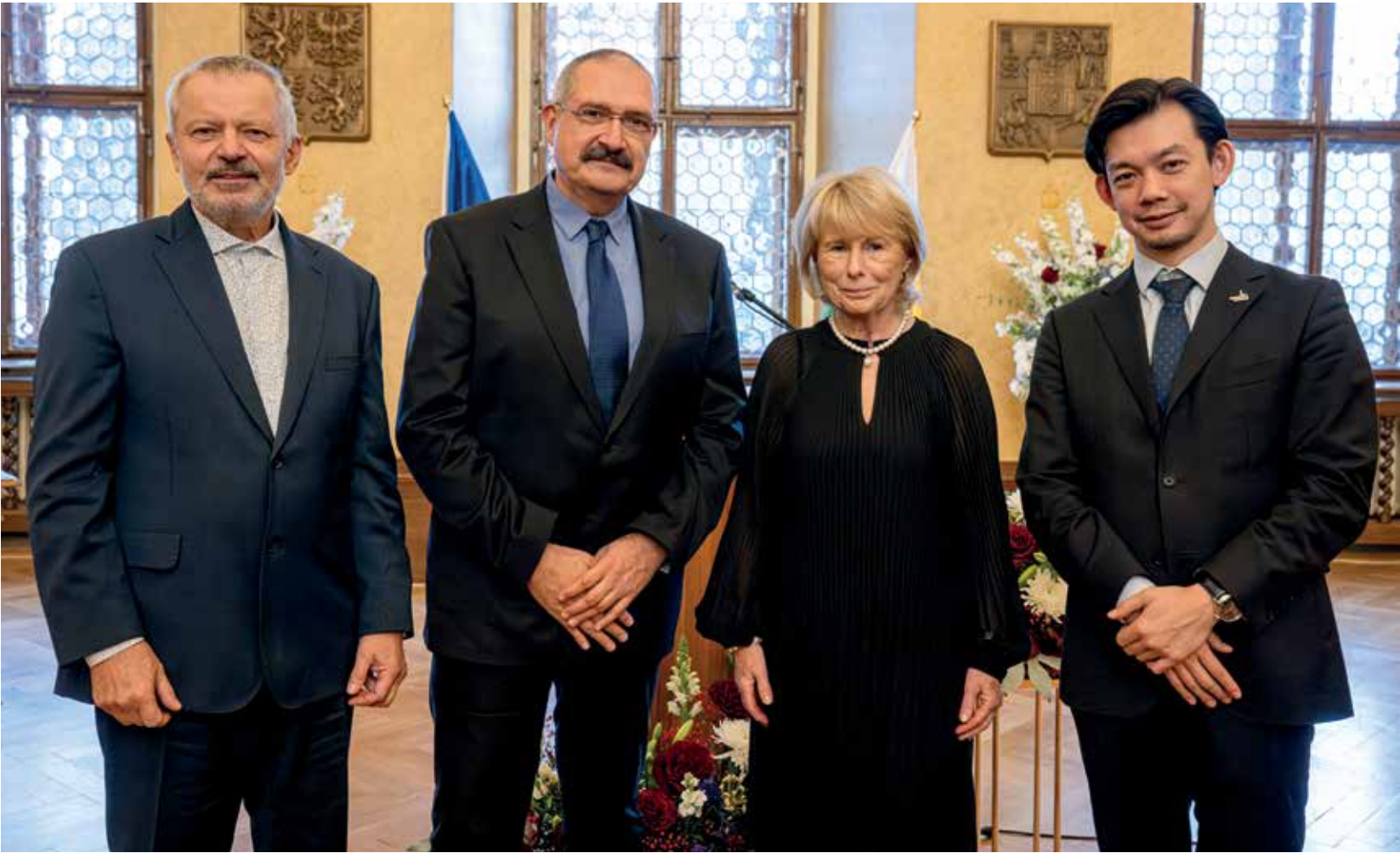
Plzeň ocenila významné osobnosti

Cenu města Plzně převzal Jiří Ferda, Pečeť města Plzně získali Milena Majerová, Chuhei Iwasaki a Miroslav Holeček

Čtyři významné plzeňské osobnosti ocenilo město Plzeň u příležitosti 107. výročí vzniku samostatného Československa. Cenu města Plzně převzal prof. MUDr. Jiří Ferda, Ph.D., Pečeť města Plzně pak získali doc. Dr. RNDr. Miroslav Holeček, šéfdirigent Plzeňské filharmonie MgA. Chuhei Iwasaki a ředitelka Sportovního gymnázia Plzeň Mgr. Milena Majerová.

Pečeť města Plzně uděluje primátor osobnostem, které se zasloužily o rozvoj města, jeho propagaci, ochranu jeho práv a zájmů nebo jiným způsobem napomohly zvýšení prestiže Plzně. Milena Majerová ji získala za rozvoj a modernizaci Sportovního gymnázia Plzeň, které vede už více než tři desítky let. Její práce se zrcadlí ve vynikajících sportovních výsledcích žáků na republikových i mezinárodních soutěžích. Pod jejím vedením se řada studentů dostala do reprezentace České republiky. „Velmi si ocenění vážím. Moc děkuji za příkladnou a dlouhodobou spolupráci mezi naší školou a městem Plzní. Jejím skvělým příkladem je atletický tunel. Ten využívají nejen naši studenti, ale i další plzeňští sportovci. Moc děkuji celému týmu naší školy – pedagogům, trenérům i nepedagogickým pracovníkům, věřím, že díky nim se podaří udržet vysoko nastavenou laťku nebo ji ještě zvednout,“ řekla ve svém proslovu mimo jiné Milena Majerová.

Držitelem Pečetě města Plzně se dále stal Chuhei Iwasaki, který od roku 2021 působí jako šéfdirigent Plzeňské filharmonie. Jeho mimořádné aktivity v oblasti hudby vnášejí do kulturního života našeho města světový rozměr a radost z tvorby. Jeho práce výrazně přispívá k uměleckému růstu orchestru a pozitivně se projevuje na vztahu s plzeňským publikem. Chuhei Iwasaki při přebírání ocenění poděkoval za podporu, které se Plzeňské filharmonii dostává od města Plzně, Plzeňského kraje i České repub-

Město Plzeň u příležitosti 107. výročí založení naší republiky ocenilo čtyři významné osobnosti. Zleva: Miroslav Holeček, Jiří Ferda, Milena Majerová a Chuhei Iwasaki.

Foto: Roman Muchka

liky. „Dirigent je jediný člen orchestru, který nevydává zvuk. Bez skvělých členů Plzeňské filharmonie bych neměl co dělat. Beru to tak, že ocenění je pro celý náš tým,“ sdělil Chuhei Iwasaki.

Miroslav Holeček získal Pečeť města Plzně jako poděkování nejen za dlouholeté a přínosné působení v letech 2015 až 2023 ve funkci rektora Západočeské univerzity v Plzni. Oceněno bylo také jeho

nadšení pro vědu, výzkum a nové technologie, jež s obdivuhodnou energií předává studentům, kteří jsou základem pro vzdělanější a inovativnější budoucnost Plzně. „Za ocenění moc děkuji. Vážím si toho, že mi bylo uděleno za celoživotní práci ve vědě i za pedagogickou činnost. Je krásné předávat nejen znalosti, ale i určité postoje a to, že se vyplatí hrát fěr a poctivě,“ uvedl mimo jiné Miroslav

Holeček, který dnes působí jako zástupce ředitele pro rozvoj Výzkumného centra nových technologií Západočeské univerzity v Plzni.

Cena města Plzně, jež je udělována za významná vědecká či umělecká díla na základě rozhodnutí plzeňských zastupitelů, patří od 28. října 2025 do rukou Jiřího Ferdy, přednosty Kliniky zobrazovacích metod Fakultní nemocnice Plzeň

a proděkanovi Lékařské fakulty v Plzni Univerzity Karlovy. Získal ji za mimořádný přínos v oblasti moderní medicíny, vědy a vzdělávání v Plzni, který dalece přesahuje regionální rámec. Jeho práce zachraňuje lidské životy a posouvá hranice poznání.

Více o prof. MUDr. Jiřím Ferdovi, Ph.D., v rozhovoru na str. 1 a 5.

Jan Foltýn si po plaveckých rekordech stanovil za cíl olympiádu

Plzeňský plavecký talent a český juniorský reprezentant Jan Foltýn sklízí jeden úspěch za druhým. Několikrát během posledních měsíců přepisoval tabulky českých rekordů, a to nejen juniorských, ale i seniorských. Některých z těchto úspěchů dosáhl dokonce na domácí půdě. Jeho dlouhodobým cílem je účast na olympiádě v Los Angeles v roce 2028.

Příští rok v lednu oslaví člen Plaveckého klubu Slavia VŠ Plzeň teprve osmnáctiny, ale již nyní dokáže držet krok s naší českou plaveckou špičkou. Letos již několikrát vylepšil seniorský rekord na 50 metrů volným způsobem v dlouhém padesátimetrovém bazénu, který posunul až na hodnotu 22,26 vteřiny. „Už delší dobu jsem si říkal, že by bylo skvělé zkusit rekord překonat, protože jsem od něj byl už jen kousek,“ řekl Jan Foltýn. Rekord postupně přepisoval na letním Mistrovství ČR, na Mistrovství Evropy juniorů či v srpnu na Mistrovství světa juniorů. Naposledy v říjnu na Plzeňských sprintech v bazénu na Slovanech překonal

Plavec Jan Foltýn je velkou plzeňskou sportovní nadějí.

Foto: archiv Jana Foltýna

13 let starý seniorský rekord Tomáše Plevka na 50 metrů volným způsobem v krátkém bazénu 25 metrů časem 21,62 vteřiny.

Prozradil, že někdy to bylo překvapení a někdy čekal lepší výsledek, ale z obou rekordů má velkou radost stejně tak z cenných medailí – z Mistrovství Evropy juniorů si přivezl stříbro na 50 met-

rů motýlek a ve stejné disciplíně získal bronz na Mistrovství světa juniorů.

„Dosažené výsledky mě motivují, abych pokračoval dál a stále se zlepšoval. Abych však řekl pravdu, letos jsem na Mistrovství Evropy juniorů chtěl víc – tedy získat medaile i na 50 metrů prsa či 50 metrů volný způsob, protože dle mých tabulkových časů

jsem na ně šanci měl. Takže příště,“ plánuje talentovaný plavec.

Janu Foltýnovi jdou plavecké sprinterské disciplíny, ať již volný způsob, tedy kraul, tak prsa i motýlek. „Sprinty jsou pro mě mnohem zajímavější a zábavnější, i když je to asi těžší cesta, protože je na nich větší konkurence než na delších tratích. Pro mě to je však výzva,“ prozradil a dodal, že při přechodu do seniorské kategorie bude asi lepší ve světové konkurenci plavat 50 metrů motýlek. „Ale kraulovat budu dál, myslím, že je to k motýlku ideální kombinace. Věřím, že pokud budu mít natrénováno, tak mohu zaplavat kvalitně i další disciplíny, ale to asi nebude dlouhodobě udržitelné.“

Jan trénuje v bazénu na Slovanech a studuje Sportovní gymnázium Plzeň. Říká, že tréninkové podmínky jsou v Plzni určité jedny z nejlepších v České republice, ale skloubit studium a tréninky je pro něj velmi náročné. „Jasně, že teď by bylo lepší, kdybych do školy necho- dil, ale samozřejmě vím, že jen plavání mě do konce života neuživí, takže kromě plaveckých medailí je pro mě cílem i maturita, a pak se uvidí.“

Účast na olympiádě, která se uskuteční v roce 2028 v Los Angeles v USA, by pro něho byla splněným snem. „Mám ji

jako hlavní cíl. Bude výjimečná v tom, že se přidaly tři padesátkové sprinty – znak, motýlek a prsa, což je pro mě skvělá zpráva, a rád bych se tam s motýlkem dostal. S trenérem už jsme připravili strategii na splnění limitu. Ještě se však může ledaco změnit, i moje specializace, třeba se tam dostanu se stovkovým kraulem.“

Jana k plavání přivedl starší bratranec. „Byl to dobrý plavec a já se v něm viděl, takže jsem u plavání zůstal. Dokonce mě do minulého roku trénoval strejda. Na plavání mě baví, že to, co natrénuji, se mi v závodě vrátí, a mám rád lidi, kteří jsou okolo mě. Věřím, že v tomto prostředí zůstanu, takže po závodní kariéře bych se rád stal trenérem a pomohl posunout české plavání zase o kus dál,“ prozradil Jan Foltýn.

K jeho nejbližším plaveckým cílům patří účast na prosincovém Mistrovství Evropy dospělých v krátkém pětadvacetimetrovém bazénu v Lublinu, neboť během plaveckých závodů Plzeňské sprinty splnil limity v disciplínách 50 a 100m volným způsobem. Poté ho čeká, jen o několik dní později, účast na zimním Mistrovství ČR dospělých a juniorů konaném v termínu 18.–21. 12. 2025 ve slovanském bazénu v Plzni. Velmi rád by však předvedl něco velkého, jak sám říká, na Mistrovství Evropy juniorů 2026 v Německu.

Profesor Jiří Ferda: Radiologie je bijící srdce nemocnice

Přednosta kliniky zobrazovacích metod FN Plzeň je laureátem Ceny města Plzně

Pokračování rozhovoru ze str. 1

Dá se říci, že jste byl u boomu tohoto oboru?

Za obrovským rozvojem radiologie byla první světová válka. Další důležitá vlna pak přišla v 70. letech minulého století s rozvojem elektrotechniky a poté výpočetní techniky. Tehdy se připravovalo to, co vzniklo v 90. letech a na přelomu tisíciletí – tehdy opravdu nastal ten nejdůležitější rozkvět zobrazovacích metod. Opravdu jsem měl velké štěstí, že se mi datem narození podařilo trefit do tohoto časoprostoru. Dnes je zobrazovací technika na mimořádné úrovni. Můžeme vidět věci, o nichž jsme před třiceti lety, když jsem začal dělat radiologii, ani nesnili. Máme rozlišení, které zobrazuje struktury, jež jsou menší než vlas. Můžeme v denní praxi vidět i nějaké životní pochody tkání, jak se starají o svůj energetický metabolismus, jak se mění jejich některé molekuly, jak se v nich dělí buňky, jak rychle se prokrví.

Jak se vlastně pracoviště, v jehož čele stojíte, vyvíjelo?

Můj předchůdce, přednosta kliniky profesor Kreuzberg, byl otevřený diskusi s námi, tehdy mladými lékaři. Nechal nás vytvořit si představu, jak by pracoviště mělo vypadat. Měli jsme s kolegy možnost podívat se kolem roku 2000, jak funguje takovéto pracoviště v Mnichově, to bylo v té době asi nejlepší pracoviště v Evropě. Náš přínos k rozvoji je zřejmě v tom, že umíme přístroje využívat inovativním způsobem, mnoho typů vyšetření jsme začali v Plzni dělat jako první v České republice, některá byla unikátní ve světovém měřítku. To nakonec vyústilo ve velice úzkou spolupráci na vývoji úplně nového způsobu zobrazování photon-counting CT, byli jsme první na světě, kteří začali vyšetřovat pacienty takto. Je to metoda, která dokáže zobrazit detaily v lidském těle od velikosti 0,1 mm a současně snížit dávku záření.

Kdy tuto metodu využíváte?

Používá se k zobrazování celého těla. Velmi dobře zobrazuje cévní struktury včetně srdce, věnčitých tepen, cév mozku, ale i cév, které zásobují nádory. Využívá se také při onemocnění plic, neboť jsou díky ní vidět jemné plicní struktury, které jsou napadeny nemocí. Je to velice flexibilní vyšetření. U nás je provozováno na třech pracovištích.

Už v rozhovoru zaznělo, že kromě zobrazování a stanovení diagnózy na jeho základě, se věnujete také léčbě.

Klinika zobrazovacích metod FN Plzeň, kterou Jiří Ferda budoval a vede, patří i ve světovém měřítku k přístrojově a personálně nejlépe vybaveným lékařským pracovištím.

Foto: archiv FN Plzeň

Na našem pracovišti některé stavy léčíme, například cévní mozkovou příhodu. Pacient jde na základě našeho vlastního vyšetření na katetrizační sál, kde mu ucpanou cévu zprůchodníme. Při včasném zákroku můžeme zachránit velkou část mozku a obnovit jeho funkce, jako je řeč či pohyb. Děláme dále třeba i intervenční výkony na močových cestách.

Z vašeho povídání vyplývá, že na vaše pracoviště přijdou klienti s nejrůznějšími onemocněními...

Vždy říkám, že radiologie je bijící srdce nemocnice. Přicházejí k nám lidé s poraněním kolene nebo vyvrtnutým kotníkem, s cévní mozkovou příhodou, nádorovým onemocněním, revmatoidní artritidou... Téměř každý pacient fakultní nemocnice k nám v nějakém stadiu léčby přijde. Někdy je to hned na začátku – třeba po autonehodě s těžkým poraněním. Na urgentním příjmu mu uděláme hned po základním zajištění životních funkcí

CT vyšetření. Máme u nás zobrazovací metody radiologické, tedy rentgen, ultrazvuk, CT, magnetickou rezonanci, mamografy. Pak máme pracoviště, kde používáme radioaktivní látku u pozitronové emisní tomografie, jde o přístroje PET/CT a PET/MR. Právě zde je většina našich pacientů s nádorovými onemocněními. Jinak jsou ale našimi nejčastějšími vyšetřeními nějaká poranění skeletu a na druhém místě je zobrazení plic. Prostě obyčejné rentgenové snímky...

Kolik vyšetření ročně uděláte?

Na našem pracovišti jsme za loňský rok udělali celkem 400 tisíc vyšetření. Z toho například CT vyšetření bylo kolem 80 tisíc či 16 tisíc vyšetření bylo na mamografu. Máme u nás 60 lékařů a spolu s dalším personálem je nás celkem 190. Naše klinika má druhý největší počet lékařů ve fakultní nemocnici hned po anesteziologii. Hodně naší práce tvoří komunikace s kolegy. Medicína dnes

spočívá na práci v multidisciplinárních týmech. Třeba u pacientů s nádorovým onemocněním my na základě zobrazení stanovíme diagnózu, chirurg naplánuje operaci, při ní je důležitý anesteziolog, který pacienta usadí, a současně už naplánuje onkolog další léčbu. Neméně důležití jsou pracovníci biochemických laboratorů a patologové, tedy ti, kdo vyšetřují odebrané vzorky tkání. A i ty často odebíráme na našem pracovišti pod kontrolou CT nebo ultrazvuku.

Jak náročné je dostat se k vám na nějaké specializované vyšetření?

Na urgentním příjmu, tedy tam, kde se vyšetřují pacienti třeba po nehodách nebo s cévní mozkovou příhodou, žádná čekací doba není. Pokud jde například o taková vyšetření, jako je CT srdce u věnčitých tepen, které jsme začali dělat jako první v republice, tak pacienty na ně bereme podle potřeby, v podstatě bez čekací doby. Ročně jich uděláme více než tři tisíce, zdaleka nejvíce v republice. Pak jsou vyšetření, která jsou jednoznačně složitá i z logického hlediska a na jiných pracovištích v republice se nedělají. To je třeba vyšetřování malých dětí na pozitronové emisní tomografii, která se využívá především u nádorových onemocnění. Jsme v podstatě jediní v republice a jedni z mála v Evropě, kteří jsou schopni vyšetřovat už novorozence. K tomu se odhodlá jen ten, kdo se může spolehnout na své kolegy. Malé děti je třeba zabezpečit i po stránce celkové anestezie. My díky tomu, že máme vynikající spolupráci s našimi lékaři z dětské kliniky, zajišťujeme zobrazení pro dětské onkologické pacienty z celé republiky. Velmi často nám své pacienty posílá Klinika dětské hematologie a onkologie z Motoly – týdně jich k nám na vyšetření přivezou nejméně pět šest. Čekací doba pro tyto pacienty je minimální. U některých složitých vyšetření dětských pacientů však může být až týden, protože je

nutná logistická příprava. Musíme připravit radioaktivní látku, zajistit anesteziologa, pediatra...

Může se v ordinaci potkat pacient i s vámi?

Může, ale často to bývá v situacích, kdy mu není dobře, třeba na urgentním vyšetření po velkém úrazu či nehodě nebo mrtvici. Mívám na urgentu noční služby. Jinak ale denně hodnotím nebo spolehodnotím řadu zobrazení, především hybridních metod, CT vyšetření i magnetických rezonancí. U těchto vyšetření však pacient lékaře nevidí. Komunikuje s ním sestra nebo radiologický asistent. Lékaři pak zobrazení hodnotí ve vedlejší místnosti.

Jste zároveň proděkanem lékařské fakulty. Učíte ještě mediky?

Pět let jsem po náhlém odchodu docenta Pavla Fialy dvanáct hodin týdně vyučoval v prvních ročnících anatomii. To už jsem předal kolegovi, a tak už pokračuji jen v tom, co jsem dělal celou dobu – vyučuji radiologii a zobrazovací metody. Věnuji se také koncepci výuky medicíny. Mou velkou ideou bylo vybudování simulačního centra s potřebným přístrojovým zázemím pro výuku praktických dovedností v oblasti intenzivní a urgentní medicíny. To se povedlo a můj mladší kolega profesor Jan Beneš se ujal jeho provozu. Na plzeňské lékařské fakultě také vyučujeme druhým rokem magistry – radiologické asistenty. Naše nejdůležitější spolupracovníky. Připravil jsem pro ně učební program.

Znamená to, že většina těch, kdo pracují na Klinice zobrazovacích metod, jsou vaši studenti?

To snad ani úplně ne, byť už jsem na naší klinice skoro nejstarší. Třetinu z našeho personálu jsem však učil.

Jak jste přijal oznámení, že jste laureátem Ceny města Plzně?

Byl jsem obrovsky překvapen a je to pro mě obrovská čest. Cenu jsem dostal od města, v němž jsem se narodil a prožil v něm celý život. Jsem plzeňský patriot. Jsem hrdý na všechno, čím Plzeň je. Říkávám, že Plzeň byla věrná císaři a králi, a proto v ní je zdravý konzervatismus, z něhož vycházejí ty největší a nejprogresivnější myšlenky. Bydlet ve městě, které poznalo, že husité jsou nepřátelé společnosti, a vyhnalo je v roce 1421 a ubránilo se jim v roce 1437, je pro mě velice důležité. Jsem hrdý na to, že u nás bydleli američtí vojáci. Jako dítě si vzpomínám, že se babička ráda dívala na hokej a vždy, když se hrála hymna Spojených států, tak ji zpívala. Vzpomínala totiž na to, že v roce 1945 se v Plzni v kostelech po mších americká hymna zpívala. Myslím, že kam stoupla noha amerického vojáka, tam je trochu jiná mentalita. A tak mohu být hrdý i na to, co se odehrálo v roce 1953. Plzeň byla jediné město na východ od železné opony, které se od komunistického režimu, sice jen na několik hodin, osvobodilo. Musím zmínit, že to ocenění беру i jako ocenění těch, kteří ho nedostali nebo nemohli dostat. Můj dědeček z maminky strany – Ferdinand Mothejzík – byl ve 30. letech minulého století radní města Plzně. Měl na starosti městské parky, pod jeho vedením se budovaly dva parky, které tady v Plzni všichni znají – Lochotínský a na Homolce. Také připravil program, který v době velké krize pomáhal nezaměstnaným dělníkům. Beru to tak, že je to ocenění i pro něj.

prof. MUDr. Jiří Ferda, Ph.D.

- Narodil se v Plzni v roce 1970, vystudoval gymnázium na Mikulášském náměstí, poté Lékařskou fakultu univerzity Karlovy (LFUK) v Plzni.
- Jeho dědeček byl právník a plzeňský radní Ferdinand Mothejzík (1902–1947). Jeho tatínek pochází z osady Vlkov u Spáleného Poříčí z rodu, k němuž patřil i známý léčitel páter František Ferda (1915–1991), který se ve Spáleném Poříčí narodil.
- Je přednostou Kliniky zobrazovacích metod LFUK v Plzni a Fakultní nemocnice v Plzni. Zastává funkci proděkana LFUK v Plzni pro výuku všeobecného lékařství a nelékařských oborů, je garantem akreditace pro obor Všeobecného lékařství, vedoucím Ústavu anatomie LFUK v Plzni, předsedou České neuroradiologické společnosti a místopředsedou České radiologické společnosti.
- Podílel a podílí se na vývoji nových vyšetřovacích metod a na jejich implementaci do klinické praxe. Je autorem celé řady odborných publikací – pěti monografií, jednotlivých kapitol v dalších pěti monografiích a více než 130 článků v časopisech s Impact faktorem a dalších článků v recenzovaných časopisech.
- Několikrát byl časopisem Forbes zařazen mezi nejvlivnější lékaře v České republice.
- Klinika zobrazovacích metod FN Plzeň disponuje unikátním vybavením, které ji řadí mezi přístrojově i personálně nejlépe vybavená lékařská pracoviště nejen v naší zemi, ale i v Evropě a na světě, a to díky třem špičkovým photon-counting CT přístrojům, jimiž byla dovybavena v roce 2024. Právě na jejich vývoji se společnost Siemens Healthineers se Jiří Ferda podílel. Nové CT přístroje dokáží ukázat detaily v lidském těle o velikosti i 0,1 mm a současně snížit dávku záření.

Cena Thálie pro Kristýnu Frankovou a Jana Ježka

Porotu zaujala herečka Divadla ALFA a celoživotní mistrovství pěvce, který v Plzni ztvárnil desítky rolí

Kristýna Franková jako Věra Čáslavská – za tuto roli získala Cenu Thálie.

Foto: archiv Divadla ALFA

Herečka Divadla ALFA v Plzni Kristýna Franková byla prestižní Cenou Thálie v oboru loutkového divadla oceněna za svůj výkon v česko-japonské inscenaci Čáslavská – Tokio – 1964. Porotu zaujala bezprostředností a hravým nadšením, s nimiž zachycuje osud naší gymnastické legendy. Jan Ježek byl oceněn za celoživotní mistrovství v oboru muzikál, opereta a jiné hudebně-dramatické žánry.

„Je pro mě ctí ztvárňovat na jevišti takovou ženu, jakou byla Věra Čáslavská. Mám radost, že skrze Cenu Thálie bylo na naši inscenaci upozorněno, a děkuji také všem svým kolegům, kteří se na ní podíleli,“ řekla Kristýna Franková. Porota ocenila energický výkon Kristýny Frankové, v němž propojuje celý rejstřík hereckých výrazových prostředků: „Zaujme tak nejen technickou precizností při práci s loutkou, ale i výstižně užitým

slovem, gestem či muzikálním projevem. Herečka díky své autentičnosti i vnitřní pokoře také účinně vyvažuje patos s humorem a smysluplně dokumentuje život Věry Čáslavské – její radost ze sportu, ale i odvahu stát si vždy za svými názory.“ Inscenace s Kristýnou Frankovou v roli Věry Čáslavské si letos v srpnu podmanila i mezinárodní publikum světové výstavy EXPO v japonské Ósace.

Jan Ježek během své dlouholeté kariéry zářil jak na plzeňské, tak pražské scéně. Do dějin českého muzikálu se zapsal mimo jiné jako vůbec první český představitel Jeana Valjeana v muzikálu Bídníci. Od roku 2016 se věnuje také pedagogické činnosti na konzervatoři v Praze a na plzeňské konzervatoři vede muzikálové oddělení. Je držitelem Ceny Thálie 1999 za mimořádný výkon v roli Freda v muzikálu Kiss Me Kate, kterou ztvárnil na scéně Divadla J. K. Tyla.

Jan Ježek získal Cenu Thálie za celoživotní mistrovství. Foto: Ceny Thálie

V Plzni hrál v muzikálech, operetách i operách, například v inscenacích Netopýr, Elisabeth, Prodaná nevěsta, Čardášová princezna a mnoha dalších.

Moving Station pomáhá učitelům

Centrum Moving Station, které provozuje spolek Johan, z. ú., se dlouhodobě profiluje jako otevřený prostor pro kulturu a vzdělávání. Přirozeně se proto zapojilo i do tvorby nové podoby dramatické a taneční výchovy ve školách – a to nejen prostřednictvím vlastních programů, ale od letošního roku také jako regionální partner projektu CUKR, který sdružuje Centra uměleckého a kreativního vzdělávání v regionech.

„Už dvacet pět let se v rámci Moving Station věnujeme propojování divadla a vzdělávání. Teď máme příležitost naše zkušenosti předat dál a pomoci školám začlenit novou podobu dramatické a taneční výchovy do výuky,“ uvedl umělecký ředitel Moving Station a pedagog Západočeské univerzity v Plzni Roman Černík.

Roman Černík z Moving Station se podílí na přípravě koncepce dramatické a taneční výchovy ve školách. Foto: Vít Štaif

Projekt CUKR, podpořený Ministerstvem kultury ČR, vznikl ve spolupráci Sdružení pro tvořivou dramaturgii, Asociace taneční a pohybové výchovy a Asociace pro filmovou a audiovizuální výchovu. Jeho cílem je rozvíjet umělecké a kreativní vzdělávání v regionech, podporovat učitele a propojovat školy s uměleckými institucemi. V nově koncipované vzdělávací oblasti Umění a kultura se dramatická a taneční výchova stávají rovnocennými obory vedle výtvarné, hudební a filmové výchovy.

„V současné době mapujeme aktéry, umělce a lektory v Plzeňském a Karlovarském kraji, připravujeme workshopy pro učitele, ukázkové programy pro školy, metodické materiály a také podporujeme sdílení dobré praxe,“ doplnil Roman Černík.

Více o vzdělávacích programech na stránkách movingstation.eu.

I letos lze pro dárky vyrazit do Infocentra

Nabídka zážitků a dáreků s plzeňskou tematikou v Turistickém informačním centru Visit Plzeň vedle radnice se každoročně rozšiřuje. Kromě dárkových poukazů na prohlídky Loosových interiérů zde pořídíte také bohatý výběr porcelánu, triček a dalšího textilu či tematických knih. V nabídce

najdete také pamětní mince, šátky s motivy z Loosových interiérů nebo pletené čepice a další oblíbené kousky z populární kolekce #COPATUTOJE.

„Na letošní předvánoční sezonu jsme připravili pestrou nabídku dárkových balíčků pro děti i dospělé. Obsahují nejen suvenýry, ale také typické regionální produkty. Nechybí mezi nimi výrobky Plzeňského Prazdroje, likérky Stock nebo Bohemia Sektu. Vzhledem k velkému zájmu máme stále v prodeji také limitovanou kolekci suvenýrů připravenou k 80. výročí osvobození Plzně,“ uvedl vedoucí infocentra Dalibor Linda. Otevřeno je denně od 9 do 18 hodin až do 23. prosince, na Štědrý den pak od 9 do 13 hodin.

Zajímavým tipem na dárek může být také dárkový poukaz na Plzeňské hotelové noci. Obdarovaný si může vychutnat víkend v Plzni a díky přiložené turistické kartě získá vstupy do památek a zážitky zdarma nebo se slevou.

Umělecká cena města Plzně: Pocta tvořivosti a kultuře

Každý rok uděluje město Plzeň Uměleckou cenu města Plzně osobnostem či institucím, které významně přispívají k rozvoji kultury a umění ve městě. Toto ocenění vzniklo v roce 2012 a od té doby se stalo symbolem uznání a poděkování umělcům, kulturním osobnostem, mecenášům i organizátorům akcí, kteří obohacují plzeňskou kulturní scénu a rozvíjejí pestrost a kontinuitu místního uměleckého života.

„Navrhnout umělce, kulturní akce či mecenáše v oblasti kultury za rok 2025, který byl bohatý na zajímavé události i významné umělecké počiny, může kdokoli z veřejnosti, a to od 1. 12. 2025 do 1. 2. 2026 prostřednictvím Odboru kultury Magistrátu města Plzně. Umělecká cena města Plzně je udělována za významnou uměleckou činnost, dílo nebo kulturní počín, které obohatily kulturní dění a rozvoj města Plzně. Každoročně je vyhlašováno pět kategorií ocenění: Cena za mimořádný umělecký počín pro umělce do 30 let, nad 30 let a za celoživotní dílo („síň slávy“), Cena Společnost přátelská umění a kultuře/Mecenáš(ka) plzeňské kultury a Cena za významnou kulturní událost roku,“ informovala vedoucí Odboru kultury Magistrátu města Plzně Květuše Sokolová.

Mezi držitelé jedné z hlavních kategorií, Ceny za celoživotní dílo („síň slávy“), nechybí např. básník Josef Hrubý, hudebník Jan Sedláček, baletní mistr Jiří Žalud, akademický malíř a pedagog Josef Mištera, sochařka Miroslava Nová, loutkářské osobnosti Ivan Nesveda a Tomáš Dvořák či herci Divadla J. K. Tyla Pavel Pavlovský a Monika Švábová. Každý z laureátů Umělecké ceny představuje jinou podobu umění, ale všechny spojuje jedno – věrnost Plzni a oddanost kultuře, která dává městu jeho jedinečný genius loci. Bližší informace i formuláře pro nominace jsou na webu kultura.plzen.eu/aktivita-v-oblasti-kultury/umelecka-cena-mesta-plzne/.

Plzeň zve na svůj reprezentační ples

Město Plzeň pořádá 21. reprezentační ples, který se uskuteční v pátek 16. ledna 2026 od 19 hodin v Městanské besedě. Noc plná fantazie slibuje elegantní večer s kouzlem tance a jedinečnou atmosférou v doprovodu orchestru Boom Band! Slavnostní zahájení se odehraje v režii choreografa a tanečníka Petra Čejky a o atmosféru plnou překvapení se postará multimediální show ANIMA PURA by Stritecky. V malém sále se návštěvníci mohou těšit na párty s DJ Ondřejem Vodným. Vstupenky budou v prodeji v síti GoOut od 15. prosince.

Pocta rozkoši z vyprávění

Jaroslav Matějka a Martin Stránský hrají titulní role v Kunderově hře Jakub a jeho pán

Martin Stránský (vlevo) a Jaroslav Matějka ztvární titulní role ve hře Milana Kundery Jakub a jeho pán, která bude uváděna ve Velkém divadle.
Foto: Irena Štěrbová

Činohra DJKT uvede 13. prosince na jevišti Velkého divadla skeptickou komedii Milana Kundery Jakub a jeho pán. Svou humornou hrou vzdal Kundera poctu jedné z největších rozkoší: rozkoši z vyprávění. Putování plebejského sluhy Jakuba a jeho pána, pěšky a bez koní, přináší divákům milostné dovádění, intriky a příběh jednoho velkého přátelství. Karneval inteligence, vtipu a fantazie, jejímž zosobněním je Diderotův román Jakub fatalista, Milana Kunderu inspiroval. Podle jeho slova je hra poctou Diderotovi. Tato pocta je mnohonásobné setkání: dvou velkých spisovatelů, ale i dvou století. Těžko říct, kam kráčíme. A těžko říct, jestli vede pán Jakuba, nebo spíš Jakub svého pána... Během zkoušení jsme se zeptali dvou titulních představitelů Jakuba (Jaroslava Matějky) a jeho pána (Martina Stránského).

Jaký je váš vztah k Milanovi Kunderovi?
Martin: Dobrý, mám Kunderu rád. Je to vlastně podruhé, kdy se setkávám s touhle hrou. Dokonce tady v Plzni. Ale přiznávám, že moje osobní zkušenost je spíš s jeho knížkami.
Jaroslav: Měl jsem možnost se s ním setkat v Paříži, kde jsme hráli, tehdy s Městským divadlem Brno Jakuba a jeho pána. Kundera nás navštívil po představení. Proti nám stál milý, usměvavý pán, který byl nadšen z představení, a na mě působil jako člověk, který je především nadšený ze života. To se mi na něm nejvíce líbilo. Tak to je má zkušenost s Kunderou.
Věříte i dnes na velké mužské přátelství?
Martin: No určitě, bez toho by to nešlo. Nemít správného kamaráda na život a na smrt, to by byl hrozný smutný život.

Jaroslav: Věřím v něj i dnes i včera. A zítra? To je právě psáno tam nahoře.
Diderot a jeho Jakub fatalista je podle Kundery „jedna velká hlasitá konverzace“. V čem je pro vás, Martine, Kunderova variace Jakub a jeho pán inscenační výzvou?
Výzva je to určitě v tom, jak ten nádherný text udělat tak, aby to nebyla nuda, protože ty úžasné filozofické myšlenky, kterými je ta hra prošípaná, jsou fakt skvělé. A byla by hrozná škoda, kdyby to diváky nakonec nebavilo.
A v čem vás, Jaroslave, oslovila nejvíce vaše role Jakuba?
Jakuba pro mě definuje jedna replika: „Tam nahoře je vše napsáno. Nepromarni ani minutu svého života.“ Víc neprozradím.
Reprízy se konají 17. a 30. prosince.

Pracujeme pro Plzeň: nový projekt začne výstavou

Město Plzeň spouští nový projekt Pracujeme pro Plzeň, jehož cílem je představit profese a lidi, kteří se každý den starají o to, aby město žilo, fungovalo a bylo příjemným místem pro život. Tito lidé často zůstávají v pozadí, přesto je jejich práce pro každodenní chod Plzně nepostradatelná.

Prvním výstupem projektu je venkovní výstava, která právě těmto zaměstnancům věnuje zaslouženou pozornost. Na fotografiích uvidíte zástupce různých profesí, kteří symbolicky představují více než 1 500 zaměstnanců města Plzně a jeho příspěvkových organizací a jejichž každodenní úsilí přispívá k tomu, aby se v Plzni dobře žilo. Expozice umístěná ve Smetanových

sadech před Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje ukazuje pestrost profesí i osobních příběhů, které dohromady tvoří živé a fungující město. Výstava začala 4. prosince, trvá do konce ledna.
Autorkou fotografií je **Kristýna Edmonds Hessová**, která se zaměřuje na

zachycování autentických okamžiků plných emocí a atmosféry. Grafiku vytvořilo studio SKLEP5. Projekt Pracujeme pro Plzeň chce ukázat, že za každou službou, kterou město poskytuje, stojí konkrétní lidé a že právě jejich práce dává Plzni její tvář.

Kulturní nabídka v adventu a o Vánocích

Adventní trhy na náměstí Republiky

Už v listopadu začaly na náměstí Republiky adventní trhy. Trvají do 23. prosince a nabízejí každý den kulturní program především v podobě odpoledních koncertů. Vystoupí například soubory Pilsen Voice, Gutta, Touch of Gospel, Pražská štreka a mnoho dalších kapel a interpretů. Koná se zpívání koled s Českým rozhlasem Plzeň a také uložení Ježíška do jesliček. Více na [rhyplzen.cz](#).

Roráty a další program v katedrále sv. Bartoloměje

Roráty jsou typické české liturgické zpěvy, které nemají v evropské kultuře obdobu a už mnoho let patří k adventnímu programu v Plzni. Od 6:45 hodin zní v katedrále sv. Bartoloměje před ranní mší každou adventní neděli v podání **Plzeňského literátského bratrstva**. K adventnímu programu, který připravuje Biskupství plzeňské, patří také adventní půlhodinky – varhanní improvizace. V katedrále sv. Bartoloměje začínají v 15 hodin, 7. prosince vystoupí **Michal Novenko**, o týden později **Josef Kšica** a 21. prosince **Vladimír Roubal**.
Na Štědrý den v 16 hodin se uskuteční tradiční **Koncert z věže** pořádaný Nadací 700 let města Plzně. Sváteční melodie zazní v podání Bandu Františka Kubaně ml.
Na první svátek vánoční se od 18 hodin konají **slavnostní hudební nešpory**. Předsedá jim biskup plzeňský Tomáš Holub, doprovází Schola od sv. Bartoloměje za varhanního doprovodu Aleše Noska. O den později se pak v katedrále koná slavnostní koncert – **Barokní Vánoce**, na němž účinkuje Harmonia delacabilis pod vedením Lukáše Vendla.

U Ježíška na Štědrý den i na Tři krále

Na Ježíška U Ježíška je název už tradičního pořadu, který se 24. prosince od 10 do 13 hodin koná v kostelíku U Ježíška na Slovanech. Nabídne komponovaný kulturní program i možnost odnést si domů betlémské světlo. Už tradiční **Tříkrálový pochod k Ježíšku** se koná 4. ledna. Start je na náměstí Republiky ve 14 hodin. Cestou budou tři králové koledovat ve prospěch Tříkrálové sbírky. Po příchodu ke kostelu bude na programu od 15 hodin Živý betlém a v 16 hodin mše svatá s hudebním doprovodem Vox imperfecta.

Výběr ze svátečního programu Divadla J. K. Tyla

Na počest Johanna Strausse mladšího a výročí 200 let od jeho narození se na repertoár opery DJKT vrací opereta **Netopýr**, a to pouze v exkluzivních pěti reprízách na Nové scéně, a to 11. a 17. prosince, 2. a 9. ledna a 22. února. **Českou mši vánoční** diváci uvidí a uslyší ve Velkém divadle 26. a 27. prosince od 16 hodin. DJKT ji uvádí v částečně inscenované podobě. Účinkují sólisté opery, sbor i početný dětský sbor. Večer doplní Toccata ze sbírky Fiori musicali Girolama Frescobaldiho, Pastorela Rozmilý slavičku Jakuba Jana Ryby, Sonata Natalis Pavla Josefa Vejvanovského a Vánoční interludium. A připraven je i divadelní Silvestr.
Na Nové scéně se rozezní smích díky muzikálu **Klec bláznů**, který divadlo uvádí nejen od 18, ale pro mimořádný divácký zájem nově i od 13 hodin. Ve Velkém divadle pak malé i velké od 18 hodin okouzlí klasický baletní sen **Louskáček (na snímku)**.

Nabídka z Měšťanské besedy

Nezvyklým adventním zpestřením může být divadelní setkání dvou rockových hvězd – Kurta Cobaina a Sida Viciouse. Samozřejmě se nikdy reálně nesetkaly. Ale co nezmůže osud, dokáže třeba hlava plná heroínu, uslovné přání v minutě mezi životem a smrtí, magie poslední noci... nebo neodbytný fanoušek. Představení **Kurt a Sid** uvádí Měšťanská beseda 16. prosince. Dva dny po svátku Tří králů, 8. ledna, Beseda nabízí setkání s další rockovou legendou, tentokrát českou. **Kamil Střihavka**, majitel nezaměnitelného hlasu vystoupí v akustickém podání s kapelou The Leaders Acoustic Band! A 18. ledna ledna v Besedě koncertuje kapela **Druhá tráva**. Nabídne průřez tvorbou **Roberta Křesťana** z celé doby existence skupiny, nyní s důrazem na skladby z posledních studiových alb Díl první a také Díl druhý.

Tipy z galerií

Tvorba současné české vizuální umělkyně **Adély Babanové** se ubírá skrze formy filmového vyprávění. **Daniel Pitín** je vzděláním malíř, přičemž systematicky rozvíjí i práci s koláží a pohyblivým obrazem. Jejich díla jsou do konce letošního roku k vidění v **Galerii města Plzně** na výstavě s názvem **Can you hear me?** (česky: Slyšíš mě?).
Od 11. prosince do 4. ledna bude v **Galerii Jiřího Trnky** na náměstí Republiky k vidění tematická výstava členů Unie výtvarných umělců Plzeň **Žena jako Venuše**. Výstava je příspěvkem k 100. výročí jednoho z nejvýznamnějších archeologických objevů v dějinách naší prehistorie - Věstonické venuše. Plzeňská výstava se očima současných umělců pokusí odpovědět na osudovou otázku, kdo jsou venuše jako symbol.
Josefa Šimu (1891–1971), jednoho z nejvýznamnějších představitelů evropského moderního malířství, připomíná až do 1. března výstava v **Západočeské galerii v Plzni** – v síni Masné krámy. Už v jejím názvu Mezišvěty lze číst širokou otevřenost autorovy tvorby, na kterou působily nejrůznější podněty z tehdejšího uměleckého světa – ať už šlo o výtvarné, či literární směry. V síni „13“ pak Západočeská galerie uvádí výstavu kreseb **Svatopluka Klimeše** (1944).

Výstava a vánoční pošta v mázhauzu

Na adventní výstavě v mázhauzu plzeňské radnice jsou k vidění floristické práce s vánoční tematikou. Pro nejmenší návštěvníky je v něm opět k dispozici vánoční pošta. Až do 23. prosince odtud mohou zasílat svá přání přímo Ježíškovi nebo získat vánoční razítko.

Oldies but Goldies

O prvním svátku vánočním se opět koná oblíbená diskotéka Oldies but Goldies. Zdeněk Raboch, Marcel Špicar a Pavel Maršát budou pouštět rockové hity 25. prosince od 20 hodin v Parkhotelu na Borech.

Objektivem Plzeňanů: Sídliště Bolevec

Snímek nabízí pohled na dnešní 91. mateřskou školu v Jesenické ulici.
Foto: Duro Sušič, 80. léta

Starý a nový Bolevec je zachycen od dnešní Studentské ulice.
Foto: Antonín Čermák, 1983

Sídliště Bolevec bylo vystavěno v letech 1974–1982.
Foto: Duro Sušič, kolem roku 1985

Takto vypadala boží muka na bolevecké návsi v roce 1981.

Jestliže před dokončením sídliště Lochotín začala na Severním předměstí výstavba druhého obytného souboru v této lokalitě. Autorkou sídliště Bolevec, jméno má podle někdejší vsi, byla architektka Jaroslava Gloserová. Sídliště vystavěné v letech 1974–1982 bylo situováno mezi jižním okrajem oblasti boleveckých rybníků a právě budovaným Lochotínem.

I v Bolevci vzniklo několik zajímavých objektů místní vybavenosti, jako byla budova 1. základní školy nebo nákupní centrum Plzeňka, obojí dílo autorky celého obytného souboru J. Gloserové.

Na tomto sídlišti se poprvé uplatnila barevnost, a to na meziokenních pilířích. Tento pro Bolevec typický prvek však postupně zmizel kvůli zateplování a malování fasád různými motivy a barvami.

Sídliště je výjimečné tím, že zde zůstala zachována nejstarší část někdejší vsi Bolevec. Na jejím místě měl totiž podle původních plánů vzniknout park a na svém místě měl zůstat jen statek U Matoušů. V roce 1975 však plzeňská památková péče iniciovala provedení stavebně historického průzkumu, jímž byl pověřen tým architektů Jiřího Škabrady. Průzkum prokázal středově-

ký původ některých budov a díky tomu se za přispění místních obyvatel podařilo okolí bolevecké návsi před zbouráním zachránit.

V souvislosti s výstavbou sídliště byla na náves přemístěna také čtyři kamenná boží muka datovaná do období 17. století, která stávala v okolí někdejší vsi. Po roce 1989 byla celá oblast prohlášena za památkovou zónu.

V podstatě až do poslední chvíle v Bolevci hospodařilo místní jednotné zemědělské družstvo založené v roce 1952. Zrušeno bylo teprve na konci roku 1976. Větší část jeho pozemků, které nebyly určeny pro výstavbu sídliště, stejně jako stroje a hospodářská zvířata, převzalo Jednotné zemědělské družstvo Třemošná, pole na Roudné pak Zahradnické závody města Plzně.

Adolf Taussig v Plzni založil rafinerii na smrkovou smolu

V Čechách se v druhé polovině 19. století nikde nevyráběla smrková smola, která je nezbytná pro výrobu pivovarských sudů. To změnil podnikatel Adolf Taussig. V Plzni si nejprve zřídil obchod, roku 1885 pak byla zaprotokolována jeho továrna – První saská rafinerie na smrkovou smolu, továrnu na sodu a tuky v Plzni.

Adolf Taussig se narodil 5. října 1841 v Žerotíně (okres Louny) do židovské rodiny. Oženil se s Terezií (*1845) a vychovávali čtyři dcery a dva syny. Do Plzně se přistěhovali v listopadu 1871, vystřídal zde několik adres, nakonec rodina žila ve Cvočkařské čp. 160/10.

Roku 1871 v Plzni otevřel obchod a následně vystavěl nedaleko Hirschovy továrny na výrobu hřebíků právě ve Cvočkařské ulici na břehu řeky Úslavy První saskou rafinerii na smrkovou smolu, továrnu na sodu a tuky, kterou řídil až do své smrti roku 1905. Svým podnikem reagoval na „díru“ na českém trhu, neboť smrková smola, nezbytná pro výrobu pivovarských sudů, se do té doby v Čechách nikde nevyráběla a tento produkt se dovážel především ze Saska. Továrna se stále rozšiřovala a modernizovala a pro zvýšení efektivnosti výroby začala zpracovávat i odpadní pro-

dukty z výroby. Hned v prvních letech byla zřízena destilace pryskyřice, a protože k výrobě pivovarské smoly je možné využít jen zcela jemný pryskyřičný olej bez příchuti, přidala se výroba, která by zpracovala pryskyřičný olej, který není bez příchuti a je tučnější. Tímto odvětvím byla výroba mazadla na vozy, mazadla na důlní vozíky a výroba technických tuků. Dalším odvětvím, které zpracovávalo pryskyřici nepoužitelnou k výrobě pivovarské smoly, byla výroba smoly kovářské, obuvnické, smoly pro lodě, různých kalafun apod. Před válkou se v podniku vyráběly také artikly pro konzervaci kůže (vazelínová mazadla) a obuvi (Plzeňské leštadlo Rychlolesk) či smaltové laky na železo a dřevo.

Adolf Taussig krátce před svou smrtí přibral jako společníka do firmy svého syna Theodora (1874–1943), který společně se svým švagrem, inženýrem chemie Josefem Kohnem (1860–1940), závod vedl. Jejich vzájemná spolupráce trvala až do roku 1929, kdy Kohn odešel na odpočinek a ve vedení firmy zůstal pouze Theodor Taussig. Po první světové válce firma ztratila své hlavní odbytiště artiklů na konzervaci kůže v Rakousku, alpských zemích, Uhrách a Haliči, kam vývoz znemožnily celní poměry, takže výroba byla značně snížena. Hlavním výrobkem továrny zůstaly pivovarské

Záhlaví dopisního papíru z roku 1910.

smoly, které se pro svoji kvalitu vyvážely do všech evropských zemí a částečně také do zámoří. Továrna také produkovala tzv. krystalovou (jemnou) sodu. Firma měla také pro západní Čechy výhradní právo k prodeji dynalkoholu, tj. pohonné látky vyráběné v Československu. Zřídila i sklad a obchodovala ve velkém s minerálními oleji, importovala pravé americké autooleje, cylindrové oleje aj. K dalším produktům firmy patřily karbolineum, Štaufertův tuk, tuky na konzervaci kůže, krém na obuv, tuky na hnací řemeny, toaletní vazelína, smolné pochodně apod.

Krátce po okupaci v roce 1939 Theodor Taussig továrnu prodal a odstěhoval se do Prahy. On i jeho žena Marta zahynuli v koncentračním táboře, stejně tak jejich dcera

Zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni

Gertruda s dětmi Inge a Petrem. Její manžel Vilém Kraus bojoval v řadách čs. zahraniční armády a válku přežil. V koncentračním táboře zahynula i Theodorova sestra Ida, provdaná Kohnová, a její dcery Zdeňka a Blanka. Idin syn Jan si změnil příjmení na Kolbert a v roce 1939 odešel s rodinou do Londýna. Stal se rovněž příslušníkem čs. zahraničních vojenských jednotek.

Podnik měnil názvy, skončil až v roce 2002

Koncem druhé světové války byla plzeňská továrna poškozena náletem. Fungovala však i nadále. Zařízení ale bylo zastaralé. V roce 1945 zde pracovalo 35 zaměstnanců, v roce 1948 se jejich počet zvýšil na 50. V témže roce byla do podniku dosazena

národní správa, továrna byla znárodněna a začleněna nejprve do podniku Dehtotechna, následně pak do roku 1952 byla součástí n. p. Kolínská rafinerie. Od roku 1953 byla samostatnou hospodářskou jednotkou s názvem Chemický závod. Továrna nadále vyráběla výrobky z přírodních pryskyřic, nově zavedla výrobu epoxidových pryskyřic. Výroba sody byla ukončena. Od roku 1961 se zde vyráběl nespalitelný hliníkový nátěr Aluxal. K 31. prosinci 1976 byl Chemický závod zrušen a od počátku roku 1977 nově vznikl Průmyslový podnik města Plzně, který kromě Chemického závodu převzal i činnost bývalého Dřevopodniku, Kovopodniku i Obnovy. Průmyslový podnik města Plzně byl zrušen bez likvidace v návaznosti na vydání zákona FS ČSSR č. 88/1988 Sb., o státním podniku, kdy došlo k přeměně městských podniků na podniky státní. Jako státní podnik byl veden od 1. ledna 1989 do 19. ledna 1998, kdy byl vymazán, a až do 13. května 2002 byl veden jako státní podnik v likvidaci.

Dnes v areálu ve Cvočkařské ulici čp. 160/10 sídlí společnost OMEGA PLUS, spol. s r. o. Těžištěm její činnosti se stala mezinárodní doprava a expedice, vnitrostátní doprava, skladování a celní deklarace.

Štěpánka Pfliegerová
Archiv města Plzně

SOUTĚŽ Z HISTORIE PLZEŇSKÉHO PODNIKÁNÍ

Tovární areál ve Cvočkařské ulici se nachází v těsné blízkosti železniční trati, která protíná Plzeň několika směry. V roce 1858 byla uzavřena dohoda mezi bavorskou a rakouskou stranou o železničním spojení Prahy s Norimberkem, které mělo vést Plzni. Stavbu ale provázely mnohé komplikace. Úsek trati z německé strany končil prozatímně ve Skvrňanech, kde bylo vystavěno provizorní nádraží. A právě Skvrňany byly tedy prvním místem pozdější Velké Plzně, kam 14. října 1861 přijel první vlak. Stavba trati pokračovala směrem do města – nutné bylo dokončit železniční most přes Radbuzu, aby mohlo být skvrňanské nádraží propojeno s hlavním nádražím a vlaky mohly pokračovat dále ku Praze. Most byl dokončen v dubnu 1862, oficiálně byla

trať otevřena 14. července 1862. Zároveň se již pracovalo i na úseku z Prahy (přesněji ze Smíchova) do Plzně. Nádraží v místech dnešního bylo dostavěno v dubnu 1862. Kromě výpravní budovy vznikly i sklady, výtopna a železniční dílny. Dokončeny byly i mosty přes Radbuzu a Úslavu; nepomůckou silnici původně překračovala trať úrovnňovým přejezdem. Pravidelná doprava byla zahájena 14. července 1862 a tím byl spojen celý úsek od hranic až do Prahy.

Později vznikla nová výpravní budova plzeňského hlavního nádraží (na snímku), která byla postavena v neorenesančním a secesním slohu podle projektu architektů z c. k. ministerstva drah ve Vídni. Zakázku na výstavbu získal plzeňský stavitel a architekt Rudolf Štech.

Tato budova byla slavnostně otevřena:

- A/ 1. ledna 1907
- B/ 17. července 1907
- C/ 1. května 1908

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž z historie na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do **20. prosince**. Správná odpověď v listopadové soutěži byla C/ Hvězda. Uspěl Václav Baštar.

SOUTĚŽ SE ZOO

Zoologická a botanická zahrada města Plzně už připravuje pro své návštěvníky Adventní a vánoční program.

V sobotu 13. prosince, se koná Adventní stezka a ty, kdo se na ni vypraví, čekají soutěže o ceny. O Vánocích se pak návštěvníci mohou vypravit na Stezku za stromčkem splněných přání vánočně vyzdobenou zoo. Lze také zakoupit vánoční dárkové poukazy. Pro platbu převodem a odeslání poštou je možné je objednávat nejpozději do pátku 12. prosince. Poukazy s osobním odběrem a platbou v hotovosti lze koupit v účtárně budovy ředitelství zoo (amfiteátr) do 11 hodin v úterý 23. prosince.

Naši čtenáři mohou tentokrát soutěžit o knihu autora Františka Hykeše s názvem Cesta k půl milionu návštěvníků. Je plná barevných fotografií i zajímavých informací.

První ředitel sloučené Zoo a BZ v roce 1981 měl stylové příjmení. Byl to Ing. Petr ...

- A/ Slepíčka
- B/ Liška
- C/ Vlček

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž se zoo na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do **20. prosince**. Správná odpověď v listopadové soutěži byla B/ 4. Uspěl Filip Votava.